



Guilty Plea. Some Considerations

Mari-Claudia IVAN¹,

Gheorghe IVAN²

Abstract: From a normative perspective, the plea agreement represents an institution of procedural law, including the rules of art. 478-488 of the Criminal Procedure Code (Law no. 135/2010, with subsequent amendments and additions). From an existential perspective, the plea agreement is that agreement between the prosecutor and the defendant regarding the resolution of the case; it is a form of negotiated justice; it is, at the same time, a simplified procedure for criminal liability: the criminal prosecution is truncated, the preliminary chamber, removed, and the trial, much abbreviated; the individualization of the punishment is carried out by the prosecutor, and the judge confirms it. In this study, the authors present some interesting ideas about plea bargaining.

Keywords: plea agreement; defendant; prosecutor

1. Definiție

Din perspectivă *normativă*, acordul de recunoaștere a vinovăției reprezintă o *instituție* de drept procesual, cuprinzând normele din art. 478-488 ale Codului de procedură penală actual (Legea nr. 135/2010, cu modificările și completările ulterioare).

¹ Legal adviser, Doctor of Legal Sciences, Prefect's Institution, Ministry of Internal Affairs, Romania, E-mail: mariclaudia_i@yahoo.com.

² Professor, PhD, Faculty of Law and Administrative Sciences, "Dunarea de Jos" University of Galati, Romania, Address: 111 Domneasca Str., Galati 800201, Romania & Associate Scientific Researcher - Legal Research Institute, Academician "Andrei Rădulescu" of the Romanian Academy, Romania, Corresponding author: ivan_gheorghe_p@yahoo.com.



Copyright: © 2024 by the authors.
Open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license
(<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Din perspectivă *existențială*, acordul de recunoaștere a vinovăției este acea *înțelegere* care intervine între procuror și inculpat cu privire la soluționarea cauzei; este o formă de *justiție negociată*; este, totodată, o procedură *simplificată* de tragere la răspundere penală: urmărirea penală este trunchiată, camera preliminară, înlăturată, iar judecata, mult abreviată¹; *individualizarea* pedepsei o realizează procurorul, iar judecătorul o confirmă (Ivan & Ivan, 2020, p. 267). Totodată, este o procedură *specială* (Ivan & Ivan, 2020, p. 267)², care derogă de la procedura generală, obișnuită, comună (denumită de drept comun), aceasta din urmă fiind aplicabilă tuturor cauzelor penale; uneori, ea se completează și cu unele dispoziții aplicabile procedurii generale, dar numai dacă legea procesuală penală prevede în mod expres acest lucru; în rest, sunt aplicabile regulile speciale, specifice acordului de recunoaștere a vinovăției.

2. Titularii acordului de recunoaștere a vinovăției

Aceștia sunt *procurorul de caz și inculpatul major* [art. 478 alin. (1) din Codul de procedură penală actual (în continuare C.pr.pen.)]. Este exclus din această ecuație suspectul, precum și făptuitorul.

Inculpatul minor poate încheia acordul de recunoaștere a vinovăției, dar cu încuviințarea reprezentantului lui legal - unul dintre părinți, tutorele, curatorul [art. 478 alin. (2) C.pr.pen.].

Din economia dispozițiilor legale rezultă că judecătorul (de drepturi și libertăți, de cameră preliminară, de fond, de apel sau de recurs) nu poate încheia un acord de recunoaștere a vinovăției. Unii autori (Neagu & Damaschin, 2015, p. 471) includ și procurorul ierarhic superior celui de caz, și judecătorul/instanța de judecată, printre titularii acordului de recunoaștere a vinovăției. Or, această abordare este discutabilă, întrucât titular poate fi numai cel abilitat să-l încheie, și nu cel care avizează/confirmă/aprobă.

3. Inițiatorii acordului de recunoaștere a vinovăției

Aceștia pot fi *procurorul de caz și inculpatul major sau minor* [art. 478 alin. (3) C.pr.pen.].

¹ A se vedea și Curtea Constituțională a României, Decizia nr. 409/2019 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 877 din 31 octombrie 2019, disponibilă și pe site-ul <https://legestart.ro/ccr-acordul-de-recunoastere-vinovatiei/>).

² [Procedurile speciale sunt acele proceduri derogatorii de la procedura comună (obișnuită) a urmăririi penale sau/și a camerei preliminare ori/și a judecății/executării; uneori, ele se completează și cu unele dispoziții aplicabile procedurii comune].

4. Limitele acordului de recunoaștere a vinovăției

Acestea se stabilesc prin *avizul prealabil și scris al procurorului ierarhic superior* [art. 478 alin. (4) C.pr.pen.]. Deci, libertatea procurorului de caz (de a iniția și de a încheia un acord de recunoaștere a vinovăției) este îngăduită. În acest context, iată și dispozițiile art. 478 alin. (2) din același cod: efectele acordului de recunoaștere a vinovăției sunt supuse avizului procurorului ierarhic superior. Însă procurorul de caz, fiind titularul acțiunii penale și răspunzând de reușita urmăririi penale, ar trebui să aibă deplină libertate, ca și atunci când adoptă alte soluții, unele dintre acestea (cum ar fi rechizitoriul) fiind verificate sub aspectul legalității și temeiniciei de către procurorul ierarhic superior ulterior emiterii lor.

Potrivit art. 478 alin. (5) C.pr.pen., dacă acțiunea penală s-a pus în mișcare față de mai *mulți inculpați*, se poate încheia un acord de recunoaștere a vinovăției distinct cu *fiecare dintre aceștia*, fără a fi adusă atingere prezumției de nevinovăție a inculpaților pentru care nu s-a încheiat acord.

5. Obiectul acordului de recunoaștere a vinovăției

Obiectul acordului de recunoaștere a vinovăției: recunoașterea comiterii faptei de către inculpat; acceptarea de către inculpat a încadrării juridice pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală; felul și cuantumul pedepsei, precum și forma de executare a acesteia, respectiv felul măsurii educative ori, după caz, soluția de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei (art. 479 C.pr.pen.). Observăm că inculpatul major sau minor nu are altă alternativă decât să accepte ceea ce a stabilit procurorul (încadrarea juridică, felul și cuantumul pedepsei etc.). De altfel, dacă inculpatul nu-și recunoaște vinovăția, nici nu se poate încheia un acord [această cerință prealabilă este prevăzută în art. 478 alin. (1) din același cod: în cursul urmăririi penale, după punerea în mișcare a acțiunii penale, inculpatul și procurorul pot încheia un acord, *ca urmare a recunoașterii vinovăției de către inculpat*].

Așa cum am mai relevat (Lazăr, Șandru, & Ivan, 2018, pp. 169-177), cu ocazia încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției, procurorul nu poate să stabilească și felul măsurii de siguranță, modul său de acțiune fiind limitat de către art. 479 și art. 482 C.pr.pen.; numai instanța de judecată este îndreptățită să dispună în acest sens, procurorul propunând doar luarea vreunei măsuri.

Tot astfel, am mai subliniat (Ivan, 2017, pp. 234-240): Așadar, procurorul trebuie să aplice dispozițiile legale privitoare la revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere sau condiționată¹, acestea neputând fi eludate pe calea încheierii unui

¹ Suspendarea condiționată a executării pedepsei era reglementată în Codul penal din 1969 (art. 81-86), actualmente abrogat. Oricum, ideile promovate de noi sunt valabile și în ceea ce

acord de recunoaștere a vinovăției. Deci, în speța analizată în articolul menționat la nota de subsol 6, trebuia revocată suspendarea condiționată și dispusă executarea în întregime a pedepsei de 6 luni închisoare, aplicată prin Sentința penală nr. 11/2013 a Judecătorei Strehaia, alături de pedeapsa de 1 an închisoare, convenită de către procuror și inculpat a fi aplicată pentru infracțiunea săvârșită în cursul termenului de supraveghere. Pedeapsa rezultantă de 1 an și 6 luni închisoare urma să fie executată în regim de detenție. Executarea acesteia nu putea fi suspendată sub supraveghere în condițiile art. 91 din Codul penal actual (în continuare C.pen.).

6. Individualizarea pedepsei

Deși realizarea acestei grandioase opere revine exclusiv judecătorului, există și excepții când aceasta se înlăptuiește de către procuror; o asemenea excepție o regăsim în materia acordului de recunoaștere a vinovăției. Deci, iată o ipoteză în care procurorul înlăptuiește justiția, cu toate că rolul său este doar acela de a contribui la înlăptuirea justiției. Atunci când încheie un acord de recunoaștere a vinovăției, procurorul individualizează pedeapsa conform art. 482 lit. f) C.pr.pen., iar judecătorul doar o confirmă potrivit art. 485 alin. (1) lit. a) C.pr.pen. S-a admis acest lucru, fiindcă și procurorul este magistrat. Totuși, intervenția procurorului în procesul de individualizare a pedepsei ar trebui să fie limitată, având în vedere că el efectuează/conduce urmărirea penală, și nu este firesc ca tot el să stabilească și pedeapsa.

7. Acordul de recunoaștere a vinovăției constituie actul de sesizare a instanței de judecată?

Pornind de la dispozițiile art. 483 C.pr.pen., procurorii consideră că acordul de recunoaștere a vinovăției constituie un *veritabil* act de sesizare a instanței de judecată¹. Dar nu este așa. Primul argument. Spre deosebire de art. 329 alin. (1) C.pr.pen., care prevede expres că *rechizitoriul constituie actul de sesizare a instanței de judecată*, art. 483 din același cod prevede doar: *după încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției, procurorul sesizează instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond și trimite acesteia acordul de recunoaștere a vinovăției, însoțit de dosarul de urmărire penală*. Deci, actul de sesizare este separat de acordul de recunoaștere a vinovăției; acest din urmă act ar trebui trimis instanței de judecată printr-o adresă semnată de

privește revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere, așa cum este reglementată de Codul penal actual.

¹ Dar și unii judecători opinează astfel (Udroiu, 2014, p. 467).

conducătorul parchetului/secției/serviciului/biroului¹, aceasta având semnificația unui act (nu procesual penal, nu procedural penal), dar cu rol de sesizare/trimitere a unui act procedural². Este de relevat, în acest context, că *acordul de recunoaștere a vinovăției* constituie un *act procesual bilateral de voințe*, conținând atât voința procurorului, cât și pe cea a inculpatului; în schimb, *documentul* în care se materializează acest acord constituie *actul procedural*. În acest sens este și art. 481 alin. (1) C.pr.pen.: acordul de recunoaștere a vinovăției se încheie în *formă scrisă*.

Se mai impune un (al doilea) argument: rechizitoriul cuprinde, printre altele, *dispoziția de trimitere în judecată*; în schimb, acordul de recunoaștere a vinovăției nu conține un asemenea act procesual, de mare anvergură.

8. Recunoașterea vinovăției de către inculpat în procedura simplificată nu constituie probă în procedura de drept comun

Prin Decizia nr. 490/2022³, Curtea Constituțională a României a statuat că *dispozițiile art. 482 lit. g) C.pr.pen. sunt constituționale în măsura în care declarația dată de inculpat în vederea încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției nu poate fi folosită, împotriva voinței inculpatului, ca probă⁴ în procesul penal, în scopul soluționării cauzei conform procedurii penale de drept comun*. În acest text legal se prevede că acordul de recunoaștere a vinovăției cuprinde, printre altele, *declarația expresă a inculpatului prin care recunoaște comiterea faptei și acceptă încadrarea juridică pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală*. Deci, recunoașterea vinovăției de către inculpat constituie probă numai în procedura simplificată a acordului de recunoaștere a vinovăției, și nu în procedura de drept comun care se declanșează în momentul când instanța respinge definitiv acordul de recunoaștere a vinovăției și trimite dosarul procurorului în vederea continuării urmăririi penale.

¹ În același sens (Ghidul practic modele de acte de procedură în materie penală – parchete/ The practical guide to models of procedural documents in criminal matters - prosecutor's offices), Ghidul practic modele de acte de procedură în materie penală – parchete/ The practical guide to models of procedural documents in criminal matters - prosecutor's offices, p. 426).

² *Actul procesual* reprezintă manifestarea de voință a participanților în procesul penal (de pildă, *punerea în mișcare a acțiunii penale de către procuror*), iar cel *procedural*, aducerea la îndeplinire a primului (cum ar fi *emiterea ordonanței de punere în mișcare a acțiunii penale*) (Ivan, 2017) A se vedea și (Ivan, 2018, p. 226)

Potrivit art. 6 pct. 1 C.pr.pen. al Republicii Moldova, *actul procedural* este *documentul* prin care se consemnează orice acțiune procesuală prevăzută de codul menționat anterior, și anume: ordonanță, proces-verbal, rechizitoriu, încheiere, sentință, decizie, hotărâre etc.

³ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1240 din 22 decembrie 2022.

⁴ Reamintim: *declarația inculpatului* constituie *mijloc de probă*, iar *recunoașterea comiterii faptei, proba* (Ivan & Ivan, 2020, p. 62)

9. Retragera de către inculpat a consimțământului valabil exprimat

Odată exprimat, consimțământul nu mai poate fi retras de către inculpat, dar numai în fața instanței de judecată. În acest sens, instanța supremă¹ a statuat că *retragerea de către inculpat, în fața instanței de judecată, a consimțământului valabil exprimat în cursul urmăririi penale, în condițiile art. 482 lit. g) C.pr.pen., nu constituie temei pentru respingerea acordului de recunoaștere a vinovăției*. Se înțelege însă că până la sesizarea instanței cu acordul de recunoaștere a vinovăției, deci în fața procurorului, inculpatul poate reveni asupra acestuia, retractându-și declarația expresă prin care a recunoscut comiterea faptei și a acceptat încadrarea juridică pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală împotriva sa².

10. Bibliografie/Bibliography

(n.d.). *Ghidul practic modele de acte de procedură în materie penală – parchete/ The practical guide to models of procedural documents in criminal matters - prosecutor's offices*. Retrieved from <https://portal.just.ro/Ghiduri/Ghid%20practicieni%20modele%20de%20acte%20procedurale%20in%20materie%20penala%20parchete.pdf>

Ivan, G. (2017). Revocarea suspendării condiționate a executării pedepsei. Modalitatea de executare a pedepsei ce se poate stabili prin acordul de recunoaștere a vinovăției/Revoking the conditional suspension of the execution of the sentence. The manner of execution of the punishment that can be established by the plea agreement. "Pro Lege"/Pro Law no 1, 234-240. Retrieved from <http://revistaprolege.ro/revocarea-suspendarii-condiionate-executarii-pedepsei-modalitatea-de-executare-pedepsei-ce-se-poate-stabili-prin-acordul-de-recunoastere-vinovatiei>

Ivan, G. (2017b). Imposibilitatea retragerii de către inculpat, în fața instanței de judecată, a consimțământului valabil exprimat în cursul urmăririi penale pentru încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției. Admisibilitate/The impossibility of the defendant's withdrawal, before the court, of the valid consent expressed during the criminal investigation for the conclusion of the plea agreement. Admissibility. *Pro Lege, no 2*, 240-247. Retrieved from <http://revistaprolege.ro/pro-lege-nr-22017/>

Ivan, G. (2017c). Acordul de recunoaștere a vinovăției. Admitere doar în ipoteza în care consimțământul exprimat de către inculpat, în fața procurorului, nu a fost afectat de vreun viciu de consimțământ/ The plea agreement. Admission only in the hypothesis that the consent expressed by the defendant, in front of the prosecutor, was not affected by any defect of consent. *Pro Lege no. 4*, 295-302. Retrieved from <http://revistaprolege.ro/revista-pro-lege-nr-4-2017/>

¹ Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, Decizia nr. 5/2017 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 375 din 19 mai 2017).

² A se vedea, pe larg: (Ivan, 2017b, pp. 240-247; Ivan, 2017c, pp. 295-302)

Ivan, G. (2018). Prelungirea arestării preventive în cursul urmăririi penale. Termenul în care trebuie depusă propunerea procurorului se calculează pe zile libere, și nu pe zile curente. Admisibilitate/ Prolongation of preventive detention during the criminal investigation. The term in which the prosecutor's proposal must be submitted is calculated on free days, and not on current days. Admissibility. *Pro Lege/Pro law no. 2*, 226. Retrieved from <http://revistaprolege.ro/revista-pro-lege-nr-2-2018/>; <https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=1496>

Ivan, G., & Ivan, M. (2020). *Drept procesual penal. E-book*. Galati: Editura Fundației Universitare "Dunărea de Jos".

Lazăr, A., Șandru, C.-A., & Ivan, G. (2018). Confiscarea specială, și nu confiscarea extinsă. Nestabilire prin acordul de recunoaștere a vinovăției/Special confiscation, and not extensive confiscation. Failure to establish by plea agreement. "*Pro Lege*"/*Pro law no. 3*, 169-177. Retrieved from <http://revistaprolege.ro/confiscarea-speciala-si-nu-confiscarea-extinsa-nestabilire-prin-acordul-de-recunoastere-a-vinovatiei/>

Neagu, I., & Damaschin, M. (2015). *Tratat de procedură penală. Partea specială. În lumina noului Cod de procedură penală/Treaty of criminal procedure. The special part. In the light of the new Criminal Procedure Code*. Bucharest: Universul Juridic.

Udroiu, M. (2014). *Fișe de procedură penală/Criminal procedure files*. Bucharest: Universul Juridic.

The Constitutional Court of Romania, Decision no. 490/2022 (published in the Official Monitor of Romania, Part I, no. 1240 of December 22, 2022).

The Constitutional Court of Romania, Decision no. 409/2019 (published in the Official Monitor of Romania, Part I, no. 877 of October 31, 2019).

<https://legestart.ro/ccr-acordul-de-recunoastere-vinovatiei/>